

TSUNAMI

III/5

Zabri 1986

Lenka

Poslední zamávání křídel vlnštoky

Ozvěny horkých dní a přátelských stisků

Dotoky pavučinek babího léta

Závratné pévy opáleného listí

Improvizace dešťových kapek na dané téma

Mlhavý závoj ticha nad řekou

/Lenka/

Básnička je jednoduchý
příběh ze života.
Někdy těžká, jindy lehká,
třeba jedna věta.

Povídka je náročnější,
zkusili jsme, známe...
Že umělci z nás nebudou ?
Ale chuť psát - máme !

Dědek

H l á š e n í

Tahle historka se traduje na vojně již řádku let. Jde od úst k ústům, od ucha k "uchu", z kasína do kasína. Čert ví, jestli se skutečně udála, nebo zda si jí někdo vymyslel z přetlaku fantazie či vzteku. Osoby v ní vystupující však skutečně existují - sám jsem se o tom přesvědčil, jakož i o tom, že proti tomuto příběhu nic nena-
mítají a tudíž je můžeme i klidně jmenovat/ mezi námi ovšem - i kdyby se jim to nelíbilo, myslíte, že by něco zmohly?/.

Tedy stalo se to tak:

Rota kapitána Pilníka opustila rajon kasáren jednoho umuděného odpoledne za účelem kulturního vyžití mužstva. Tak to alespoň stálo v týdenním rozvrhu zaměstnání. Zda a jak se mužstvo vyžívalo, to v tuto chvíli rozebírat nebudeme. Nás zajímá jen jeden člověk, všemi uznávaný hlupák Kemenc, který zůstal jako jediný z baterie v kasárnách. Za trest, neboť týden před tím se krutě provinil: předpisově nepozdravil jistého vysokého důstojníka, za což byl káze^{SKY} kázeňsky řešen jednou pracovní směnou^{en} v rajónu baterie. Teď tedy klečí na mokré chodbě u schodiště, v jedné ruce kartáč, v druhé hadr, nohou si posazuje kbelík, drhne, myje a píská si.

Pracuje tak již asi hodinu, půlka kachlíkové-
né chodby se vzorně leskne /"..ty černý dlaždič-
ky budou bílý a ty bílý nebudou vidět, jasný, Ke-
menc ?"../, když, co čert nechtěl, přichází po
schodech k našemu vojákoví plukovník Suchán. Velice
přísný, základních řádů dbalý důstojník, známý
po celé posádce jako nejhorší "metr", "výchyťák",
"zatracený lampasák" a "sketa". V ruce nazbytnou

hůlkou s okovaným koncem, již nedával nikdy z ruky a o které zlí jazykové tvrdili, že se s ní již narodil /nikdo to ovšem nikdy neověřil - ostatně tento muž se prý nenarodil, ale jednoho strašně ošklivého dne vyšel v denním rozkaze/.

Tedy-plukovník Suchán se zastaví na horním konci schodiště a užasle hledí na pracujícího vojína. Ten se však jen ohlédne, jakoby nic, pokračuje v šůrování a stále si píská.

Nic nemohlo ubohého plukovníka tolik rozčilit, jako když někdo evidentně nedodržel zákládní řády. Jeho červená tvář ještě víc zbrnátněla, rozkročil se a zařval:

"Vojáku!!! Vás neučili, co máte dělat při příchodu nadřízeného?! Vy nevíte, jak se vzdává pouta služebně vyššímu?!" jeho hlas se monotně rozléhal opuštěnou budovou.

Hloupý vojín Kemenc se ustrašeně přikrčil. Proboha, co to zase provedl? Honem tedy, ve snaze zachránit, co se dá, vyskočil, přiběhl ke svému představenému a horempádem spustil s rukou pokrčenou u štítku čepice:

"Sou-sou-sou-soudruhu p-podplukovníku, vojín Kemenc..."

Oči plukovníka dostaly nešťastný výraz:

"Vojíne, mám vás snad hlášení naučit sám? - Dobře tedy, běžte na schody, budete teď mým přicházejícím nadřízený, ulážu vám, co má voják dělat!"

A tak zatímco Kemenc odchází ze schodiště, kleká si plukovník Suchán ke kbelíku a bere do rukou hadr. Když pak slyší přicházejícího Kemence, vykakuje, pochodovým krokem přidupe k němu a s perfektním zasalutováním a pokusem o zastrčení břicha hlásí hromovým hlasem: "Soudruhu plukovníku, vojín..."

Kemenc ho však nenechá doaludit. S náhlým dobrosrdečným úsměvem ve tváři zvedá před sebe dlaně a xk volá: "Á, to je dobrý, to je dobrý, vojáku, já si na to nepotrpím, jen pokračujte, pokračujte..."

/ Dědek/

Kam chodí umírat městští holubi

Pavel Foltán

Na parkovišti u Jakuba
dnes přejali holuba
První oběť toho rána
/ jen hadi prý odcházejí
se západem slunce/

Na západy slunce
si dobře vzpomínám
Za dveřmi na dva západy
jsi se po tom třetím
podobna hadům svlékala
s pohyby měsíce
trochu kočáčími
trochu hadími
A tvé ruce
/myslím znovu na hady
a na růžové chobotnice/
plavaly na potu mého těla
lento amoroso
a hned zase allegro assai
jako by se nočním pokojem
vanášela medúza

Z rádia hudba a uzel půlnočních zpráv

V přívalu exotiky touhy
nezbyl čas na holuby
a myšlenka na ně
s láskou v hrsti
mi připadala stejně směšná
jako plechovka od juice orange
/slunce/
na střeše
nebo
v muničním skladu

Obojí už v povětrí bylo
/Ale láska -
jen když umírá holub
nebo se počíná člověk /

Není to tak dávno
co jsme spolu chodili
Nerudovou ulicí
sami
s hlavou plnou harlekýnů a hvězd
a já se tě v duchu ptal
JAK ŽE JE TO VLASTNĚ S TOU POEZIÍ
Možná jsi při tom myslala
na poslední den
kdy holubi umírali přirozenou smrtí
a Hirošima rodila ještě zdravé děti
/V noci jsem pak plakal do polštáře
své verše o tom
že jsem si lásku vypočítal
ve šťastnějším rozměru
neboť matematika dělá pokroky
za každého počasí
Pro příště pánové -
malý poznátek ze života holubů :
oni si TAKÉ za živa
staví pomníky z vlastního trusu/

Chodili jsme spolu
kolem činžovních holubníků
/ne vlastní vinou vejdemé/

Schodiště starého činžáku
se točí až k půdě
zatímco už v mezípatře
stačí notorická domovnice
definovat po svém
/žádná cesta vzhůru není přímočará/
Kdo ví
co ví ona
o balistice

Nametle na lopatku křídla
holuba
popelnice o něco menší
mívají lidé
z prostorových důvodů
neboť za každé místo
musí se platit bez ohledu
na formu ekvivalentu

v holubníku je po celý rok
čas na smrt
však jen jednou v roce
zlomek času
na lásku
Obojí už v povětří bylo
/ale jen z lásky
se počíná člověk/

oo

O S U D

Až osud vezme ti cos milovala
až místo růží ti trní vrátí zpět
a vezme ti toho za koho bys život dala
potom se nauč odpouštět

/ iňa /

oo

H r a s p o c i t y

Kolik krás vede nás životem,
slunce, mráz, kotě za plotem,
a ty nevíš, co světu máš dát,
co si lidé kolem tebe mohou přát.
Chtějí žít v klidu, v míru,
každý mít svou vlastní víru,
věřit v to, co má kdo rád
a na lidi stále se jen smát.

Najít dobré přátele, to znamená mnoho,
je to podpora pro psychiku toho,
kdo nechce být sám,
kdo chce od života brát
a sebe lidem rozdávat.

Lásky přicházejí a také odcházejí,
krásy nacházejí a také ztrácejí.
Každý den se probouzejí s jediným pocitem,
že další den bude v lásce utopen.
Já věřím v lásku lidí, co nejen sebe vidí,
co mají rádi svět a hledí stále vpřed,
co chtějí něco dokázat a lidstvu něco odkázat.
Víru v takové lidi mám a vás,
vás mezi ně počítám.

...../ Prý je změna život t.../

Znals křišťálovou studánku,
kde nejhlubší byl les,
kde rostlo tmavé kapradí
a vůkol rudý vřes.

Co z toho je dnes ?

Zbylé stromy dolů hledí
na vyrezlou zem,
smolné slzy hořce kanou
z očí jim den co den.

Kapradí už nenajdeš tu,
místo něj - igelit,
smetiště se říká tomu -
prý nejnovější hit !

Ve studánce někdo umyl
auto bez okolků,
olej nezapomněl vylít -
na vonící louku.

Tip pro vás

S e r a n g

Výprava kapitána Scotta k jižnímu pólu zahynula ve strašlivých sněhových vichřicích, které zjara roku 1911 postihly Antarktidu.

Od ledové stěny se k pólu vypravilo na lyžích šest mužů.

Cesta trvala přes měsíc. K pólu dorazilo pět lidí. Jeden se zřítíl do rozsedliny a zemřel na otřes mozku.

Scott, který kráčel první, se nedařeko pólu náhle zastavil. Ve sněhu se něco černalo. Nor předstihl Angličany.

Tahdy Scott pochopil, že to je konec, teď že jim už nebudou stačit síly na tisícikilometrovou zpáteční cestu, že nedotáhnou zkrvavené nohy po zledovatělém sněhu. A proto dostal každý stejnou dávku jeđu.

Na zpáteční cestě onemocněl zamklý Skot, poručík Ota. Do obou nohou dostal gangrénu. Při každém kroku cítil palčivou bolest, prošoupanými botami ze sobí kůže prosakoval hnis a tuhl na lyžích jako kapky vosku. Ota věděl, že výprava se kvůli němu zpožduje a že by mohli zahynout všichni. Proto našel východisko.

Ve Scottově deníku, který byl za rok po výpravě nalezen u čtyř mrtvých těl, je řečeno toto:

11. března

Za posledních čtyřiačtyřicet hodin jsme urazili pouhé tři míle. Ota zakoušel nelidské bolesti, ale pozadu nezůstával. Šli jsme ovšem mnohem pomaleji, než bylo v našich silách. Včera nás Ota žádal, abychom ho nechali ve spacím pytli na sněhu, ale nemohli jsme to udělat a přemluvili jsme ho, aby šel dál. Do posledního dne neztrácel naději a nedovolil to ani nám. Večer jsme se zastavili. Ota mi

odevzdal lístek a požádal mě, abych ho předal jeho rodině, jestliže zůstane naživu. Potom vstal, pohlédl mi do očí a řekl: "Půjdu. Myslím, že se vrátím pozdě." Mlčeli jsme. Opustil stan a vyšel do metelice. Propadal se do sněhu a zanechával krvavé stopy. Byla dvě hodiny v noci. Nevrátil se. Zachoval se jako ušlechtilý muž.

Ve srovnání se Scottovým deníkem působí celá literatura jako jalová snůška slov. Ve srovnání s tímto deníkem smrti, deníkem lidí, kteří bez reptání umírali hladem, gangrénou, děsivými mrazy v ledových pustinách Antarktidy.

V závěru deníku Scott roztřesenými písmeny napsal: "Obracím se k veškerému lidstvu. Musí vědět, že jsme riskovali vědomě, ale že jsme ve všem měli smůlu. Kdybychom zůstali naživu, vyprávěl bych takové věci o veliké statečnosti i prostém majestátu svých přátel, že by byl každý člověk otřesen. Umíráme, ale nevěřím, že země tak bohatá jako Anglie se nepostará o naše blízké.

Scott se mýlil. Anglie se o jeho blízké nepostarala.

Lístek poručíka Otse, adresovaný Anně O'Neilové, se dostal k ruskému námořníku Vasiliji Sedychovi. Učastnil se výpravy, která našla tělo kapitána Scotta a tří jeho druhů. Sedych vyhledal Annu O'Neilovou až po válce roku 1918 v přímořském městečku na severu Skotska. Bylo to začátkem zimy. Na polích ležel sníh, podobný starému stříbru, a u břehů vzdychal oceán—vyspával před zimními bouřemi.

Annin muž, velitel rybářského přístavu, kouřil celý večer lulkou a mlčky hostil Sedycha kávou a sušenkami. Anna přečetla Otsův dopis, oblékla se a aniž pronesla jediné slovo, odešla do města. Jen dědeček Garnet, přístavní dozorce a přítel Annina muže, se snažil rozptýlit pochmurnou, neklidnou náladu, která pronikala okny a zaplnila pokoje smutnou vůní sněhu.

Vyprávěl Anninu osmiletému chlapci starou námořnickou legendu o větru, který se jmenuje sorang.

Němořníci věří, že kromě zuřivých severáků a tramontan, monzumů a ničivých tajfunů existuje horký vítr soranhg, který vane jednou za několik staletí. Přichází v pozdní zimě z jižních šířek-zpravičla v noci. Přináší vzduch neznámých zemí, vzduch smutný a lehký jako vůně magnolií. Zvony venkovských kostelíků se v něm samy rozeznívají, k nadhlavníku stoupá bílkytná zář a pod sněhem rozkvétají květiny, podobné sněženkám. Dětem se lesknou oči radostí, lodě rozsvěcují signály na pozdrav a kolébavě se uklánějí větru jako hodná zvířata, kterým promokla srst deštěm.

Sorang znamená začátek nádherných veselých svátků. Nad Skotskem pluje vzduch Antil a rázem mění zimu ve svěží léto.

Starý Garnet svou bajku nedokončil. Otec poslal chlapce spát.

Anna se vrátila kolem půlnoci. Chodila bez cíle po nábřeží a skrývala obličej před větrem. Za ní se ploužila se svěšenou hlavou starý přístavní pes Bodlák, Anna s ním tiše rozmlouvala - neměla nikomu, komu by pověděla o Otsově dopisu.

"Za hodinu budu mrtev," psal. "Myslím, že i pak se mé tělo bude třást hruzou z těch vichřic a strašlivých mrazů. Vzpomínám na Skotsko, na teplé deště, které letí nad zemí jako dým, na světla za soumraku, na těžkou vodu v přístavu, na slaný vzduch mokrých podzimních polí, z kterých nebyl sklizen ježek, a na naši prastarou písničku:

Moři sbohem, pozdrav domu !

Pláště na prahu zanechám.

Chystěj na stůl láhev rumu,

grog si host tvůj svaří sám !

Vzpomínám na Vás a vím, že to všechno je láska. Dodnes nechápu, proč jsem Vás ztratil tak náhle."

Anna četla dopis v chlapcově pokoji znovu a znovu. Stála u okna. Na čele se jí prohloubily

Sníšený kráček - Marie Štemberková

Nedopustit aby moje srdce bylo
pavlač citů
samoobsluha s přečpanými regály
s frontami na košíky a u lahví
Ale raději se s počátečním kapitálem odvahy
v postranní uličce otevřít kráček
bez poplašného zařízení jen se zvonkem
a roletou
bez rozkářených výkladů
Sníšený kráček v jehož regálech
nechybí nikdy láhev ostrého
koření ohléd a sůl obvaz na rány
A nesériově vyloučený suvenýr
úsměvu pro ty nejvěrnější

TSUNAMI - zpravodaj TSUNamy

ročník III., číslo 5

odpovědná redaktorka:

Lenka /Alena Tučimová, Zahradní 218,

43151 Klášterec nad Ohří, tel. 935765/

odpovědný redaktor za překlepy: Šoteček

veškeré příspěvky, názory i kritiky

zasílejte na její adresu

nevyžádané příspěvky se nevracejí

uzávěrka dalšího čísla 27.10.1986

toto číslo vyšlo 17.9.1986